

34-1 Okunmamış ve takdir edilmemiş bir şair olmak hayattaki bütün ---- rağmen ona öyle hüznü bir ifade veriyordu ki görenler aslında ---- olan bu adamın hâline fazlasıyla şaşırıyordu.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) eksiklerine – çok parası
B) başarılarına – bir eli yağda bir eli balda*
C) kazanımlarına – her zaman kederli
D) sorumsuzluklarına – zengin ve güçlü
E) fırsatlarına – sürekli gezip eğlenme peşinde

2-Yalan söylendiğinde ortaya çıkan istem dışı psikolojik tepki ve stresi bazı denetim soruları kullanarak ölçebilen ve insanların doğru söyleyip söylemediğini belirleyen yalan makinesi, kişinin konu dışı bir durumdan endişe duyması sonucunda oluşabilecek stresi ayırt edememesi nedeniyle eleştirilmektedir. Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalan makinesinin çalışabilmesi için kişinin bir olaya karşı stres duyması gerekmektedir.
B) Denetim soruları, ölçülen stres miktarıyla gerçeğe ulaşamadığı durumlarda kullanılmaktadır.
C) Tartışmalı sonuçlar vermesi nedeniyle yalan makinesinin günümüzde kullanımı sınırlıdır.
D) Kişiler, bilinçli tepkilerle yalan makinesinin sonuçlarını etkileyememektedir.
E) Yalan makinesi, stresin farklı nedenleri arasında bir ayrım gözetememektedir.*

3-(I) Türk romanının serpilip gelişmesini sağlayan ve ardından gelenlere örnek olan yazar, hiç kuşku yok ki Ahmet Mithat Efendi'dir. (II) Aydın olmanın bir gereği olarak toplumun aydınlatılmasını amaçlamıştır. (III) Edebiyatın her türünde eser vermiştir. (IV) Hemen her konuda yazdığı yüzden fazla eseri vardır. (V) Öykü ve romanlarının konuları; aşk ve evlilikten kadınların eğitimine, Doğu-Batı karşılaştırmasından görgü kuralları ve çeşitli sosyal sorunlara kadar uzanır.

Bir sanatçının anlatıldığı bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I.'de, kendinden sonrakiler üzerinde etkili olduğu belirtilmiştir.
B) II.'de, okurlarını bilgilendirmeyi görev bildiği dile getirilmiştir.
C) III. cümlede, üretken bir yazar olduğu belirtilmiştir.
D) IV.'de, çeşitli alanlarda zengin bilgi birikiminin olduğu belirtilir.*
E) V.'de, eserlerinin içeriğinin geniş bir alana yayıldığı bildirilmiştir.

4-Edebiyatımızın önemsiz sayılmayacak bir sorunu, yazılanların birbirine yakın durma endişesidir. Oysa birbirinden uzaklaşmak, yazılanların seçkinlik kazanma nedenlerindedir ama bu, çoğu zaman unutulur. Nasıl değil, ne yazıldığı endişesi öne geçer ve bu da yazılanların aynı potada toplanmasına yol açar. Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değişik bakış açılarını kabul etmeme
B) Yeni biçim arayışlarına girmeme*
C) Üslup bakımından benzerlik taşıma
D) Bilimsel kaynaklardan beslenme
E) Geçmişteki yazarları yok sayma

5-I. Orhan Veli'nin öncülüğünü yaptığı bu hareket, şiiri kurallardan soyutlamayı ve yeni bir şiir dili kullanmayı benimsedi.

II. 1940'lı yılların en önemli edebî oluşumu, şiir alanında Garip Hareketi adıyla ortaya çıktı.

III. Çünkü onlar Garip Hareketi'nin aksine şiiri, konuşma dilinden uzaklaştırıp imgelere dayalı bir dil yaratmaya çabaladılar.

IV. Kendisine epeyce taraftar bulan bu çabalar, günümüz genç şairlerinin de esin kaynağı oldu.

V. Ancak Garip Hareketi'nin bu dil anlayışı, onlara tepki olarak ortaya çıkan İkinci Yeniciler tarafından şiddetle eleştirildi.

Yukarıdaki cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) V.* B) IV. C) III. D) II. E) I. (II-I-V-III-IV)

6-(I) Yazarak yaşamak, güçlüklerine karşın insanın kendi kendisine yetmesini sağlıyor. (II) Boş bir iyimserlik değil bu; eğer bir amacınız varsa onun peşinden gider, sizi bundan alıkoyacak her şeyi dışlarsınız. (III) Bu dışlama, yazma eyleminin doğasından gelir çünkü yazmak tek başına gerçekleştirilen bireysel bir eylemdir. (IV) Yazan kişi duygularını ve zamanını iyi yönetmek durumundadır. (V) Bunu gereği gibi yapmadığı, çevresindeki insanlarla ilişkiyi ustalıkla düzenleyemediği için yazın alanında çok iyi başlangıçlar yapmış birçok insanın yitip gittiği söylenebilir. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, yazmanın olumlu etkisinden söz edilmiştir.
B) II. cümlede, düşünülüp tasarlananları gerçekleştirmek için takınılacak tutum belirtilmiştir.
C) III. cümlede, yazma işinin nasıl bir düşünsel donanım gerektirdiği üzerinde durulmuştur.*
D) IV. cümlede, yazma eyleminin kimi gerekleri dile getirilmiştir.
E) V. cümlede, yazmaya yönelen kimi kişilerin başarılı olamayılarının nedenlerine değinilmiştir.

7-Bir yangından kaçış gibidir kimi zaman şehirlerden kaçışlar. Hava kirliliğinden, gürültüden olabildiğince çabuk uzaklaşmak ister insan. Hele bir de bu kaçış, Manisa'nın Spil Dağı'na ise işte o zaman, dışarıdan bakınca anlamsız gibi görünen bu sözler yerine oturur.

Bu parçada geçen "yerine oturmak" sözünün bu parçaya kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilde benimsenip yerleşmek
B) Yaygın olarak kullanılmak
C) Yeni anlamlar içermek
D) Yoruma açık olmak
E) Anlaşılır duruma gelmek*

8 Bunca yıllık deneyim sonunda ben de öğrendim ki herhangi bir olay karşısında umutsuzluğa düşüp de kendini bırakmayan, güçlüklerle teslim olmayan kişi, onları göğüsleyebilir ve çoğu zaman da hepsinin üstesinden gelebilir.

Bu cümlede söylenenleri bütünüyle içeren yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Umutsuzluk, insanın direnme gücünü yok eder.
B) Geleceğe olan inanç, umutsuzluğa kapılmayı önler.
C) Güçlükler, insana yaşama deneyimi kazandırır.
D) Zorluklar karşısında kolay kolay pes etmemek, insanı başarıya götürür.*
E) Zorluklarla ancak deneyimli insanlar savaşılabılır.

9-Bir Kızılderili oymağında yalnızca meyve, sebze ve balık yenirmiş. Bir yıl kıtlık olmuş. Derelerdeki balıklar ölmüş, sebze ve meyveler kurumuş. Oymakta ölen ölene... Fakat dağlarda yaban geyikleri çokmuş. Ama dinlerince balık dışında et yemek günahmış. Oymağın yöneticileri geyik etinin yenebileceğini, bunun günah olmadığını söylemişlerse de kandıramamışlar kimseyi. Yöneticiler, düşünmüşler; tutmuş yaban geyiğine dağ balığı adı takmışlar. Bundan sonra da yaban geyiklerini yemeğe başlamış halk. Bu olaydan hareketle, aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Dilin sözcükleri ile toplumun değer yargıları ve davranışları arasında güçlü bir etkileşim vardır.*
B) Halkın sağlıklı yaşaması, yöneticilerin dili güzel ve etkili bir biçimde kullanmasına bağlıdır.
C) Sözcüklere verilen değişik anlamlar yüzünden toplumda türlü anlaşmazlıklar doğar.
D) Toplumsal ilişkilerin sağlıklı bir biçimde yürümesi dilin değişik anlamlı sözcükleri içermesine bağlıdır.
E) Toplamların yaşayış biçimlerinin değişmesiyle dilin işleyiş düzeni de değişir.

10-(I) Beş dakika önce bir konuyu şiddetle savunan sanatçı, beş dakika sonra sizinle birlikte kendi savunduğu şeyle alay edebildi. (II) Bir insan nasıl olur da durmaksızın düşünebilir, her şeyi durmaksızın sorgulayabilir ve aynı anda büyük bir coşkuyla, heyecanla hayata bağlanabilir? (III) Sanatçı, varlığıyla bunun mümkün olduğunu anlatıyordu çevresindekilere. (IV) Onun bir yerlerde bir şey yaptığını hayal etmek bile yeterliydi aynı heyecanın birazcık da olsa arkadaşlarına bulaşması için. (V) Anlamıştık belki: Onun saati durmadan akıyordu da bizim saatimiz çalışmak için bahaneler arıyordu sanki. (VI) Bizim yaşama anlam katma konusundaki üsengeçliğimiz; onun bahanelere gerek duymadan, bir başkaldırı gibi sürdürdüğü yaşamını, hız ya da telaş olarak görmemize neden oluyordu. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
A) V. B) IV. C) III. D) II. E) I.*

11-Ali; orta boylu, geniş alınlı, yakışıklı bir adamdı. Sesi berrak, diksiyonu düzgündü. Bence tek kusuru, ezbere gereken önemi vermemesiydi: Macbeth'teki rolünü son provaya kadar tam ezberlemediğini bilirim. Oyun başladıktan sonra hep sufleye oynadı, bazı sahnelerde de ezber yetersizliği yüzünden zorlandı. Yine de rolünü kabul ettirmesi önemli bir başarıydı. Zira Macbeth ve Lady Macbeth rolleri Shakespeare'in en güç, en nankör rolleridir. İşte büyük oyunculuk, "bu çeşit rolleri sevdirmek ve kabul ettirmek" demektir. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur? A) Örneklendirme B) Tanık gösterme* C) Karşılaştırma D) Öyküleme E) Betimleme

12-Deneme, yaşananları, akıldan geçenleri düşünsel yönden derinleştirerek yorumlamadır. Belki bir roman, bir öykü bir ölçüde özetlenebilir. Ne var ki, denemeyi özetlemeye kalkmak, insanı, tırnağının ucunu göstererek tanımlamaya benzer.----Göz gezdirilerek okunmaz. Deneme okuru, eline aldığı yazıyı kılı kırk yararcasına, irdeleyerek okur; düşünceler, duygular, gözlemler dünyasında yeni yolculuklara çıkar. Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) Kişisel görüşün söyleşi üslubu denemenin özelliklerinden biridir
B) Denemede söylenenlerin doğruluğu kanıtlanmaya çalışılmaz
C) Denemelerin konusu farklıdır, değişik duygu-düşünceler taşır
D) Deneme, yazınsal bütünlüğü bozulamayan bir türdür*
E) Deneme, yazarına özgürce yazma olanağı verir, okurun düşünce evrenini genişletir

13-I. Sabah dört, öğlen iki ve alaca karanlıkta üç ayağı üzerinde yürüyen şey nedir?
II. Yunan mitolojisine göre kötü bir yaratık olan Sfenks, bu bilmeceyi sormuş ve Thebes halkını doğru cevabı alana kadar egemenliği altında tutmakla tehdit etmişti.
III. Bilmecenin parçalarının bir benzetme olduğunu kavrayan Oedipus, şifreyi çözdü.
IV. Oedipus, bilmeceye doğru cevap vererek Thebes halkını kurtardı.
V. Buna göre; dört ayağı ile emekleyen bebek, önce iki ayağı üzerinde yürüyen bir yetişkine, sonra bastonu üçüncü ayağı olarak kullanan yaşlı bir insana dönüşüyordu.
VI. Sabah, öğlen ve alaca karanlık, insan yaşamının farklı dönemlerini temsil ediyordu.
Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir? A) I ile III B) II ile IV C) II ile V D) III ile VI E) IV ile VI*

14-Barselona'yı sanat ve estetik yönüyle, Akdeniz mutfağıyla, baskın Katalan kültürüyle, şehre imzalarını atan farklı sanatçılarla ve onların bıraktığı eserlerle birlikte değerlendirmek gerek. Bu kadar çok güzelliğe, sanat, mimari ve özel bir kültüre tek bir mana yüklemek gerçekten kolay değil. Üstelik bu şehir Avrupalı özelliklerini taşımasına rağmen kendi kültürünü de çok iyi koruyabilmiş bir yer. Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söylenmiş olabilir?
A) Barselona'nın Katalan kültürünü yansıtmadığına katılır mısınız?
B) Barselona'yı Avrupa şehirlerinden ayıran özellikleri nelerdir?
C) Barselona'nın sizin için en önemli anlamını açıklar mısınız?*D) Barselona'nın çok turist alan şehirlerden biri olması nedendir?
E) Sizce Barselona, kültürünü korumak için neler yapmış olabilir?

15-Bir eleştirmen, kendi görüşlerini kabul ettirmek için okuyucuyu zorluyorsa yanlış yoldadır. Çünkü eleştirinin amacı okuyucuyu etkilemek değil, onu birlikte düşünmeye yönlendirmek olmalıdır. Önemli olan, değerlendirme yapmaktan çok, yaşanan düşünme sürecine okuyucunun katılımını sağlamaktır. Eleştirmenden beklenen----. Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?
A) okuyucuya yapıtla ilgili bilgiler ve ipuçları sunmaktır
B) eleştirdiği yapıtla okuyucu arasında köprü kurmaktır
C) okura, okuduğunu bağımsız değerlendirme fırsatı tanımaktır
D) okuru koşullandırmadan yapıtı değişik açılardan tartışmaktır
E) okurun dünya görüşüne belli bir yön vermektir*

16-Yazınsal yapıtlar, yaşama ayna tutmakla kalmaz, aynı zamanda ona istediği biçimi de verir. Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır? A) Her yazar, hangi türde yazarsa yazsın, yapıtlarının konularını yaşamdan alır.
B) Yazma, yazarları yaşama bağlayan, düşsel ve düşünsel boyutlu yaratıcılık isteyen bir eylemdir.
C) Roman, öykü, oyun türlerinde okurlara değişik yaşamlar sunar.
D) Roman, öykü, oyun gibi türlerde yazılmış yapıtlar, yazıldıkları dönemi yansıtır ve onu yönlendirir.*
E) Günlük yaşamla beslenmeyen, dil değeri taşımayan yapıtlar kalıcı ve etkili olamaz.

17-I. "Gülerken düşündürme" onun, öykü, roman ve oyunlarının çıkış noktasını oluşturan belirgin bir ögedir.
II. Kullandığı teknik, anlatım biçimi ve tema zenginliğiyle son oyununda yeni bir gülmece türünü örnekendiriyor.
III. Daha iyi bir duruma kavuşma isteği, kendi halinden memnun olmama söz konusu olsa bile başkalarına zarar vermekten kaçınma, yapıtlarındaki karakterlerin belirgin özelliğidir.
IV. Sanatçı, eleştirel bakışı, duyarlı gözlemciliğiyle son derece önemsiz görünen bir olayı bu yapıtına çıkış noktası diye seçmiştir. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde, sanatçının tüm eserlerinde ortak olan noktalar dan söz edilmiştir?
A) I. ve II. B) I. ve III.* C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

18-1928-1992 yılları arasında yaşayan Philip K. Dick, bilim kurgu edebiyatının en beğenilen yazarlarından biridir. İlk hikâye ve romanlarından başlayarak tüm eserlerinde, gerçeklik ve insanı insan yapan özellikleri birbirine bağlı iki tema olarak ele alır. Bu temaları başarıyla işlediği eserlerinden biri, 1968 yılında kaleme aldığı Androidler Elektrikli Koyun Düşler mi? adlı romanıdır. Romanın ana karakteri Rick Deckard, Mars'tan kaçan altı androidi yakalamakla görevlidir. Ancak bu görevi sırasında, insanla robot arasındaki sınırın hiç de kesin olmadığını görür. Böylece eser bir yandan insan benzeri robotlar ile gerçek insanlar arasındaki farkı sorgularken diğer yandan gerçeklik algısı üzerine düşündürmektedir. Dick'in bu romanı, tüm zamanların en iyi bilim kurgu filmlerinden biri olarak kabul edilen Bıçak Sırtı filmine de kaynaklık etmiştir. Philip K. Dick ile ilgili hangisi söylenemez?
A) Belirli bir alandaki çalışmalarının takdir edildiği
B) Farklı türdeki eserlerinde benzer konular üzerinde durduğu
C) Eserlerinin edebiyat dünyası dışında da ilgi gördüğü
D) Gerçeğin ne kadar gerçek olduğu konusunu sorguladığı
E) Romanlarında belirli bir karakterin maceralarını anlattığı*

19-Bir romancı olarak benim için tarihi çekici yapan şey ona bağlı olmak zorunluluğu değil bağlı olmamayı seçebilme özgürlüğüdür. Benim için tarih, günümüz gibi anlamlandırılması gereken bir dünya değildir; yalnızca bir imge deposudur. Bu hazineden işime yarayabilecek neyi çekip kullanabilirim diye düşünürüm. Bir tarihçi gibi geçmişte olup bitenlerin anlamı nedir diye düşünmem. Bu sayede tarihsel gerçeklerin altında ezilme tehlikesi yaşamam. Öte yandan tarihsel imgelerin raflarından dikkatle indirilip "gerekli yere" yerleştirilmeleri gerektiğini düşünürüm. Çünkü bu imgeler dikkatle yerleştirilip dengelenmezse metni kötü düzenlenmiş müzeler çevirebilirler. Metni kötü düzenlenmiş bir müzeye çeviren, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihi öğelerin anamlanacak bir imge deposu düşünülmesi
B) Tarihi imgelerin kurgulanan bağlama rastgele serpiştirilmesi*
C) Okur ilgisini çekmede, çok sayıda popüler tarihî öge seçilmesi
D) Yazarın tarihsel gerçeklere bağlı kalma zorunluluğu hissetmesi
E) Tarihi bir roman yazarken nedenselliğe fazlaca bağlı kalınması

20-Bu eser, insanın içine taş gibi oturan öykülerle dolu olmasıyla ayrı bir yere sahip. Çoğunda olaylar doğrudan anlatılmıyor; en çok da bu hâliyle öyküler, didaktik olmanın tuzağına düşmekten kurtuluyor. Yazarın öykülerindeki bazı noktaları kendince birleştiren okur, metne dâhil olarak yine kendince anlamlar üretiyor. Anlatılan öyküler içimizden birilerinin hikâyesi olduğundan okur, günün sonunda iç açıcı bir resimle karşılaşmıyor. Çünkü her öykü, toplumun bireye sık sık yaşattığı haksızlığa uğramışlık duygusunu okuruna hissettiriyor. Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen öykülerin bir özelliği değildir? A) Farklılık B) Yaşanmışlık C) Yol göstericilik* D) Etkileycilik E) Yoruma açıklık

21-Bir eleştiri düşünün, oyunun başlama tarihinden beş ay önce, bitim tarihinden de bir ay sonra yazılmış olsun. Üstelik bu oyun, sahnelendiği süre içinde kapalı gişe oynanmış ve her seferinde olduğu gibi son oynanışında da dakikalarca alkışlanmış olsun. O zaman bu eleştiride art niyet aramamak elde değil. Yalnız, unutmamak gerekir ki bu anlayışla yazılmış bir eleştiri, yazarından çok şey götürür. Bu giden şeylerin en önemlisi de sanırım inandırıcılıktır. Parçanın yazarı aşağıdakilerden hangisine karşı çıkmaktadır?

- A) Oyun üzerinde, eleştirmenlerin ortak yargıya ulaşamamasına
B) Oyunun belirli bir süre içinde eleştirilmemiş olmasına
C) Oyunun, metnine bakılmadan eleştirilmiş olmasına
D) Oyunla ilgili olarak önyargılı eleştiri yapılmış olmasına*
E) Oyunla ilgili eleştirilerin, oyun öğelerini tümüyle içermemesine

22-Günümüzde büyük miktarda veri üretilerek bunlar sürekli depolanıyor. Dijital verilerin saklandığı diskler "sunucu parkı" adı verilen devasa tesislerde tutuluyor. Bu bilgilerin korunması içinse ciddi bir kaynak harcanması gerekiyor. Bilim insanları çevre dostu olmayan bu veri saklama yöntemine yeşil bir alternatif sunuyor: Bitkileri biyolojik bir sabit disk olarak kullanmak! Tüm bilgileri bitkilerin DNA'sının içinde ikili kod olarak saklayabilmemize olanak tanıyan bu yöntem sayesinde kütüphaneler dolusu bilgi, tek bir ağaca aktarılabilir. Bu buluş, geliştirilmeye muhtaç olsa da aile fotoğrafımızı en sevdiğimiz kaktüsün içinde saklayabilecek veya bahçemizdeki ağaçtan müzik dinleyebilecek olma ihtimali gerçekten heyecan verici! Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz? A) Veriler arttıkça bunların saklanması için gerekli alanların da artması beklenmektedir.

- B) DNA'larda genetik bilgilerin yanı sıra farklı verilerin de depolanması mümkün görülmektedir.
C) Ağaçlarda bilgi saklanmasına yönelik çalışmaların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
D) Yeni bilgilerin üretilmesi, bunların depolanma sorununu da beraberinde getirmektedir.
E) Kolay ulaşılabilişliği nedeniyle verilerin dijital ortamda saklanması tercih edilmektedir.*

23-Yanımda çalışan personelden herhangi birini seçip ona bir görev verdiğim olmamıştır. Çünkü iş hayatında kimse kimseyi tercih etmez. Sen kendin hak eder, kendin alırsın. Bu sözleri söyleyen yöneticinin öğütlemek istediği, hangisidir?

- A) Hep göz önünde bulunacaksın. B) Herkesle iyi geçineceksin.
C) Yalnızca kendi çıkarlarını düşüneceksin.
D) Yaptığın işin ehli olacaksın.*
E) Başarılarının unutulmasına izin vermeyeceksin

24-Yazılarında, özü dikkate alan bir sadelik vardır. Gereksiz betimlemelerden kaçınan yoğun bir anlatım, ilk bakışta göze çarpar. Anlatımında, üstün gözlem yeteneğinin-matematikselliğinin hemen farkına varırsınız. Öyle ki cümlelerini oluşturan sözcükler ne bir eksik ne bir fazladır. Bu özelliklerine bir de yazdıklarının okuyucuda uyandırdığı güven duygusunu ekleyebiliriz. Bu parçada sözü edilen yazarla ilgili hangisine yer verilmemiştir?

- A) Düşüncelerini yalın bir biçimde anlatma
B) Anlatımda belirli sözcükler kullanma*
C) Söylediklerini gözlemlere dayandırma
D) Okuyucuya inandırıcı gelen sonuçlara ulaşma
E) Gereksiz ayrıntılardan kaçınma

25-Coğrafi keşiflerle birlikte gerçekleşen sömürgecilik faaliyetleri sırasında İspanyolları, yerliler karşısında farklı ve üstün kılan özelliklerden biri de, şövalye romanlarına tutkulu yaklaşımlarıdır. Bu romanlar, gerek yeni kıtaya çok uygun düşen büyü ve efsanevi nitelikleriyle gerekse ölümüne savaş ve buna bağlı bir şeref anlayışına yaptıkları göndermelerle, sömürgeci mantığı etkilemiş ve beslemiştir. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şövalye romanlarında, ölümüne savaşmanın şerefli bir davranış olarak yüceltildiği
B) Şövalye romanlarının sömüren-sömürülen ilişkisinin uzağında okunması gerektiği
C) Sömürgecilik olaylarının şövalye romanları içeriğini belirlediği
D) Sömürülen toplumların gizemli ritüellerinin şövalye romanlarında karşılık bulunduğu
E) Sömürgeci kimlik oluşumunda şövalye romanları etkisi olduğu*

26-Erteleme, zor veya istenmeyen işlerden kaçınma, hepimizin zaman zaman içine düştüğü bir durum. Belirli işleri "sonra" yapmaya karar veririz. "Sonra" geldiğinde ise bir sonraki "sonra"ya geçeriz. Bu durum, her erteleme kararının verdiği anlık ferahlamayla bir süre böyle devam eder. Ancak öyle bir an gelir ki erteleyecek "sonra"ımız kalmaz. İşte o zaman bir sıkıntı kendini gösterir ve panik içinde çalışmaya koyuluruz. Bu parçadan hareketle "erteleme"yle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaygın görülen bir davranış biçimi olduğu
B) Önüne geçilemeyen bir rahatsızlık olduğu*
C) Kısa süreli bir rahatlak sağladığı
D) Kişiler üzerinde benzer etkiler yarattığı
E) Belli bir sürecin ardından son bulunduğu

27-Toplumdaki güncel olayları, gülmece yoluyla ve eleştirel bir tavırla tartışmaya yönelen kabare tiyatrosu, bu yazarımız sayesinde kültür dünyamıza girmiştir. Ne var ki eleştirel düşüncenin bir türlü tam kök salmamış olması yazarın tüm çabalarına karşın kabare tiyatrosunu zamanla amacından saptırmış ve onun, suya sabuna dokunmayan, ucuz bir güldürüye dönüşmesine yol açmıştır. Bu parçada kabare tiyatrosu ile ilgili olarak aşağıdakilerin özellikle hangisinden yakınılmaktadır?

- A) Güldürü ögesine aşırı ölçüde yer verilmesinden
B) Giderek güncel olaylardan kaçınılmasından
C) Yazarların bu türe ilgisiz kalmasından
D) Eleştirel yönünün ihmal edilmesinden*
E) Toplumla ilgisi bulunmayan olayların ele alınmasından

28. ve 29. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Fiziksel açlık ya da tokluk hissi; organizmanın yeme ihtiyacını tespit, yeme davranışını başlatma ve düzenleme, yemeğin nicelik ve niteliğini denetleme, yeterli miktarda yiyecek alındığını belirleme gibi görevleri yerine getirecek mekanizmalara sahip olmasına bağlıdır. Açlık hissini düzenleyen mide kasılmaları kadar çevresel faktörlerin de etkili olduğunu savunan araştırmacılar Walter Cannon ve onun **gözü kara** öğrencisi Washburn, bu görüşü kanıtlamaya yönelik bir dizi deney yapmıştır. Bu deneylerden birinde **Washburn lastik bir boruya bağlı şişirilmemiş bir balon yutmuş**ur. Cannon, Washburn'ün midesindeki balonu şişirmiş, açlığa bağlı spazmlarla mide kasıldıkça balondaki hava dışarı çıkmış ve kayıt cihazını harekete geçirmiştir. İkili böylece "Açlığın nedeni mide kasılmalarıdır." sonucuna ulaşmıştır. Ancak daha sonra mide kasılmaları ile açlık arasındaki nedenselliği çürüten araştırmalar da yapılmıştır. **Peki, tok bir mide yemek yeme isteğini sonlandırır mı? Araştırmacılar kişinin ancak yenilenlerin ağırlığı sonucu oluşan baskı ile yeme eylemini sonlandırabildiğini** göstermektedir. Bu, **vücudun midedeki baskının kaynağına karşı duyarlı olduğuna** işaret eder. Bu yüzden, hemen hepimiz yemek sonrasında **en sevdiğimiz yiyeceğe karşı bile daha az istek duyduğumuz** fark etmişizdir. "Duyu ağırlıklı doyum fenomeni" olarak adlandırılan **bu durum, alınan yiyecek miktarını düzenleme yollarından biridir**. Bununla birlikte salatalık ve ananas gibi yiyeceklerle doyunluğa ulaşan deneklerin salatalığa tuz serpildiğinde veya ananasın üzerine krema eklendiğinde tekrar yeme isteği duyması, meselenin zannedildiğinden daha karmaşık olduğunu göstermektedir. Bu noktada çevresel kaynaklardan gelen bilgileri işleyen beynimizin yeme davranışlarını düzenlemedeki rolü ile ilgili açıklamalar ağırlık kazanmıştır.

28-Bu parçada açlık ya da tokluk hissini ortaya çıkması için vücudun yapması gereken işlemlerin hangisinden söz edilmez?

- A) **Yemek yemenin gerekliliğini fark etme**
- B) **Yeme eylemine ne zaman son verileceğini belirleme**
- C) **Doymak için gereken yiyecek miktarını kontrol etme**
- D) **Yiyeceklerin kalitesine ilişkin bir değerlendirme yapma**
- E) **Vücudun belli yiyeceklerle karşı tepkisini ölçme***

29-Bu parçada geçen altı çizili ifadeyle Washburn'ün hangi eylemine dikkat çekilmektedir? A) Teorilerini ispatlamaya çalışırken kendisini denek olarak kullanmasına*

- B) Deneylerinde etik kurallarını dikkate almadan hareket etmesine
- C) Varsayımlarını desteklemek üzere çok sayıda deney yapmasına
- D) Ortaya attıkları fikirlere yöneltilen eleştirilere karşı durmasına
- E) Günlük objeleri orijinal bir yorumla deney malzemesine dönüştürmesine

30. ve 31. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

(I) Dünyanın dört farklı köşesinde, Mezopotamya, Mısır, İndus Vadisi ve Çin'de hemen hemen aynı dönemlerde ortaya çıkan ilk uygarlıklar, yerleşik düzenin yanı sıra tarıma dayalı üretim ve ekonomik yapılarıyla Neolitik Çağ'ın devamı gibi görünmekle birlikte, köyler ekseninde örgütlenen ve yaşamlarını sürdürecekt kadar tarım üretimiyle yetinen Neolitik toplumların hiçbir zaman sahip olmadığı özelliklere sahipti. (II) Bunlar arasında, **karmaşık iş bölümü ve toplum yapısı, büyük kentler ve yapılar**, kayıt tutmak için geliştirilen yazının bulunması ve kurumsallaşmış bilim geleneği yer almaktadır. (III) İlk uygarlıkların temellerini oluşturan yeni tarım anlayışı, devletin çalıştırdığı mühendislerin gözetiminde işlenen ve geniş ölçekli sulama ağlarıyla sulanan tarım arazilerinden elde edilen ihtiyaç fazlası tahılın saklanarak yeniden dağıtılmasını mümkün kılmaktaydı. (IV) İlk uygarlıkların, "su sorunu" olan bölgelerde, tarım için gerekli suyun fazla ama düzensiz olmasının sulama mühendisliğini gerektirdiği yerlerde gelişmiş olması, uygarlığın gelişmesini geniş ölçekli sulama teknolojileri ile ilişkilendiren "su tezi"ni güçlendirmektedir. (V) Geniş ölçekli tarımsal üretimin gerektirdiği iş bölümüne göre yapılanmış toplumlarda **yazı yazmayı bilen aydın kişilerin matematik, tıp ve astronomi alanlarındaki gelişmelere de öncülük etmesi bu bakımdan tesadüf değildi**.

30-Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmektedir?

- A) İlk uygarlıkların deniz aşırı ticaret yoluyla yayılan bilgilerle geliştiğine
- B) İlk sulama teknolojisinin gelişmesinde serbest girişimcilerin katkılarına
- C) **Yazının icadı ve temel bilimlerin gelişmesini sağlayan pratik ihtiyaçlara***
- D) Su ekonomisinin uygarlığın ortaya çıkışı ve sona ermesindeki baskın rolüne
- E) Yazılı kültür öncesinde insanların hangi hesaplama yöntemlerini kullandıklarına

31-Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi ilk uygarlıkları Neolitik toplumlardan ayıran temel özelliklerdendir?

- A) Mühendislik ve tarım
- B) **Karmaşık toplum yapısı ve kent***
- C) Yerleşik yaşam ve tarım
- D) Kent ve tarım
- E) Sulama ve yerleşik yaşam

32. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Mayo; yüzerken giyilen, bu amaç için tasarlanmış özel kıyafetlerdir. Birçok yüzücü, yüzerken günlük olarak giydiklerinden oldukça farklı olan, özel bir kıyafet giyerler. Yüzerken yapılan hareketlere karşı su bir güç yani direnç uygular. Su, yapılan hareket anında kuvvet uygular ve harekete karşılık vererek toplu sürtünme oluşturur. Mayo; bunun için giyilir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, 2000 Sidney Olimpiyatları başlamadan önce köpekbalığı derisi benzeri "hız mayoları"nın kullanımının uygun olduğunu açıkladı. Bunun ardından **tüm vücudu kaplayan ileri teknoloji hız mayoları giymiş sporcular**, aynı yıl yarışlarda belirlemeye başladı. **Michael Phelps, Inge de Bruijn, Lindsay Benko** gibi altın madalyalı yüzücülerin de kullandığı bu mayoların en önemli özelliği, suyun vücuda yaptığı direnci azaltmasıdır. **Bu mayoların tasarımında köpekbalıklarından esinlenilmiştir**. Köpekbalıklarının şekilleri ve doku yapıları suyun direncini ve türbülansını azaltmaya uyumlu olduğu için vücutları arasında mükemmel bir hidrodinamik denge ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda "V" şeklinde **mikroskobik dişlerle kaplı derileri suya değen yüzey alanını azaltarak suyun akışını sağlayacak olukları** oluşturmaktadır. Bütün bu özellikler dikkate alınarak tasarlanan ve **fiyatı normal mayodan oldukça yüksek olan bu mayolar**, yüzücülere büyük kolaylık sağlamaktadır.

32-Bu parçada hız mayosuyla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir?

- A) **Olimpiyatlarda neden kabul edildiğine***
- B) **Kimler tarafından kullanıldığına**
- C) **Yarışlarda ne zaman kullanılmaya başlandığına**
- D) **Maliyetinin diğer mayolardan daha fazla olduğuna**
- E) **Sporcuların hızını nasıl artırdığına**

33- I. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin doğal yaşamdan nasıl ilham aldığına

II. Spor müsabakalarında bilim ve teknolojinin ne derece önem kazandığına

III. Spor ürünlerinde hayvan derisi kullanımının yarattığı etik sorunları Bu parça yukarıdakilerden hangilerini örneklemek amacıyla yazılmış olabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III **D) I ve II*** E) I, II ve III

**TEST-34=1-B 2-E 3-D 4-B
5-A 6-C 7-E 8-D 9-A 10-E 11-B
12-D 13-E 14-C 15-E 16-D 17-
B 18-E 19-B 20-C 21-D 22-E
23-D 24-B 25-E 26-B 27-D 28-
E 29-A 30-C 31-B 32-A 33-D**

**TEST UZUNLUĞU: 3596 SÖZCÜK
TAVSİYE SÜRE: 35 DAK
OKUMA HIZI: DAKİKADA 103 KELİME
SİZİN SÜRENİZ: ---- DAKİKA
DOĞRU ---- / YANLIŞ ----**